

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **A. J. H. H.,**
nar., státní příslušnost: Irák,
bytem ,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační
politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2024, č. j. OAM-1551/ZA-ZA12-K11-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2024, č. j. OAM-1551/ZA-ZA12-K11-2023,
se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se jí mezinárodní ochrana podle § 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že nesouhlasí se závěrem žalovaného, že je nevěrohodná, a má za to, že se žalovaný zaměřil na skutečnosti, které nemají pro hodnocení jejích obav žádnou relevanci, a snažil se hledat rozpory ve skutečnostech, ve kterých žádné nejsou. Žalobkyně v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010-229. Žalovaný se věnoval nepodstatným skutečnostem, například že žalobkyně nejprve uvedla, že učí na základní škole, poté však zmínila práci na střední škole. Školní docházka v Iráku je odlišná, základní školu představuje výuka od první do šesté třídy a od sedmé do deváté třídy se jedná o střední školu. Žalovaný následně konstatoval, že hlášená bydliště žalobkyně a jejího manžela jsou na různých adresách. Podle žalobkyně však již dlouho žijí spolu na její hlášené adrese a mají dítě, proto nelze v jejich vztahu hledat rozpory či účelovost. K rozporům ohledně důvodů, proč jí bylo vydáno krátkodobé vízum až podruhé, uvedla, že nezná konkrétní detaily žádosti, protože víza jí vyřizoval manžel. Žalobkyně nevidí ani žádné nesrovnalosti ohledně svého úmyslu požádat o mezinárodní ochranu. Dozvěděla se o této možnosti až v České republice od právníka a přicestovala s úmyslem požádat o pobyt. Žalovaný ve svých otázkách používal pojmy azyl, mezinárodní ochrana či vízum a žalobkyně není v této oblasti expertkou. Zároveň nepovažuje za rozpor, že v doplňujícím pohovoru výslovně nezmněla bití od rodičů. Tyto okolnosti nijak nevyvrací její tvrzení, že v Iráku byla nucena uzavřít sňatek s bratrancem a v opačném případě jí hrozilo zabití bez možnosti nalézt ochranu. Nejednalo se o větší rozpory zakládající celkovou nevěrohodnost, ale pouhé nepochopení detailů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70). Pokud se žalovaný domníval, že se objevily natolik zásadní nesrovnalosti, měl se na ně dotázat při doplňujícím pohovoru (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 6. 2020, č. j. 43 Az 9/2019-38). Dále není chybou žalobkyně, že žalovaný nechtěl přijmout její vysvětlení týkající se osobního statusu „rozvedená“. V průběhu prvního pohovoru nebyla dotázána na svoje předchozí manželství. Svou domněnku, že strýc oznámil rodičům její odjezd, aby se o ni nebáli, nepovažuje za nelogickou a žalovaný se snažil nalézt rozpory tam, kde žádné nejsou. Její případ se také odlišuje od věci, ve které rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 33 Az 50/2020-36, protože v oné věci se objevily jasné rozpory ve výpovědi. Žalobkyně rovněž nesouhlasí s tím, že požádala o mezinárodní ochranu pozdě (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 5. 2022, č. j. 34 Az 21/2020-68, a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019-44).
3. Žalobkyně dále v žalobě namítá, že žádná ze shromážděných zpráv o zemi původu se netýká důvodu, pro který požádala o mezinárodní ochranu, tedy nuceného sňatku s bratrancem pod hrozbou zabití ze strany rodiny a nemožnosti obrátit se na státní orgány. Úkolem žalovaného bylo shromáždit informace o nucených sňatcích, situaci po odmítnutí takového sňatku a možnosti nalézt efektivní pomoc. Rodiče ji nesčetněkrát bili a hrozí jí smrt. Žalovaný neunesl důkazní břemeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, a ze dne 3. 8. 2021, č. j. 2 Azs 220/2020-32). Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože není zřejmé, jak žalovaný přistoupil k jejímu tvrzení, že jí hrozí zabití a policie není schopná jí pomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Není zřejmé, jaký by byl následný postup, kdyby žalobkyně v případě návratu odmítla sňatek s bratrancem, zda jí hrozí nebezpečí a zda existuje možnost pomoci. Podle dokumentu Country Guidance Iraq 2022 od EUAA mají ženy v Iráku velmi omezené možnosti vlastní volby manžela a v tomto ohledu lze chápat odmítnutí nuceného sňatku jako možnost pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině (srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

25. 1. 2011, č. j. 6 Azs 36/2010-274, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2022, č. j. 33 Az 50/2020-36). Obě sestry žalobkyně se provdaly za příbuzné. Žalobkyně oproti svým rodičům není silně věřící a nechce si brát nikoho z rodiny.

4. Žalobkyně také uvádí, že jí kromě pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině může hrozit vážná újma, když státní orgány nejsou schopny nebo ochotny poskytnout jakoukoli pomoc (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007-129). Pouhé konstatování možnosti obrátit se na státní orgány není dostatečné. Žalobkyně jasně uvedla, že policie jí nemůže pomoci, protože takto funguje arabská společnost. Žalovaný se tímto vůbec nezabýval.
5. Podle žaloby jsou podklady ve správním spisu v rozporu s čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice. Jsou výsledkem činnosti např. MZV, proto požadavkům této směrnice neodpovídají, protože nebyly získávány z různých zdrojů a informace mohou z nich být účelově vyňaty a použity v neprospěch cizinců. V případě nepoužitelnosti těchto zpráv tak neexistují téměř žádné informace o zemi původu. Žalobkyně z těchto důvodů navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k novému projednání.
6. Žalovaný podle svého vyjádření považuje žalobní námitky za neopodstatněné. Poskytl žalobkyni dostatečný prostor k prezentaci důvodů, pro které požádala o mezinárodní ochranu, a provedl s ní i doplňující pohovor. Žalobkyně nepředložila žádné materiály na podporu svých tvrzení a nedoložila ani irácký oddací list, ačkoli jí k tomu žalovaný vymezil lhůtu. V napadeném rozhodnutí popsal souvislosti svědčící o nevěrohodnosti důvodů její žádosti. Její azylový příběh byl vnitřně rozporný, a proto žalovaný trvá na správnosti svého závěru. Obavy žalobkyně nesvědčí o hrozbě jejího pronásledování či riziku skutečného nebezpečí vážné újmy v případě návratu do Iráku. Žalovaný přesto shromáždil podkladové informace a dal žalobkyni možnost se s nimi seznámit. Žalobkyně se k nim nevyjádřila a ani nenavrhl jejich doplnění. Žalovaný dospěl k logickému závěru, že je žalobkyně dospělou a emancipovanou ženou, která se v České republice vdala navzdory nejisté pobytové situaci. Jejím manželem je Kurd žijící v České republice, který před jejich sňatkem Irák opakovaně navštěvoval, a proto může své manželce poskytnout potřebné zázemí i oporu. Žalobkyně také v minulosti využila pomoci svého strýce žijícího v Iráku. Žalovaný dále upozornil na nutnost řešit legalizaci pobytu v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Vycházel z řádně zjištěného stavu věci a považuje napadené rozhodnutí za zákonné a plně přezkoumatelné. Z těchto důvodů navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
7. Z obsahu spisového materiálu, vyplynuly následující, pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:
8. K žádosti žalobkyně sdělila, že je státní příslušnicí Iráku, kurdské národnosti a dorozumí se arabsky a anglicky. Jejím náboženským přesvědčením je sunnitský islám. Nezastává žádné politické přesvědčení, není členkou žádné politické strany ani skupiny. Její manžel je občanem České republiky. Ve vlasti naposledy žila v X v okrese X. Do České republiky přicestovala dne 14. 9. 2023 letecky z Erbilu přes Vídeň. Dříve ve státech EU nepobývala a žádná víza jí v minulosti nebyla udělena. O mezinárodní ochranu požádala poprvé. Je zdravá. Nikdy nebyla trestně stíhaná. Svou žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnila sloučením rodiny, chce zde být s manželem. Nemůže se vrátit do Iráku, její rodiče chtějí, aby se vdala za bratrance. Uzavřela sňatek potají.
9. Žalobkyně v pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že absolvovala bakalářské studium v oboru anglický jazyk a pracovala jako učitelka anglického jazyka na základní

škole. Žila v X společně s rodiči, třemi sestrami a bratrem. Jediný konflikt s nimi spočíval v tom, že chtěli, aby se provdala za bratrance. Žalobkyně je proti sňatku s příbuzným. Se svým manželem se seznámila v bytě svého strýce z matčiny strany, kdy manžel přijel do Iráku na dovolenou z ČR a navštívil i jejího strýce. Její strýc není na rozdíl od jejích rodičů nábožensky založený. Letos v květnu manžel jel opět navštívit rodiče do Iráku a setkali se znovu, jinak komunikovali přes sociální sítě. Během jeho květnové návštěvy se rozhodli uzavřít náboženský sňatek, nemá o tom však žádné doklady. Proběhl doma u jejího strýce, byla přítomna i jeho manželka, dva svědci a představený z mešity. Následně po příjezdu do České republiky uzavřeli sňatek na matrice. Potvrzení o sňatku v Iráku může být vystaveno jen na soudu, žalobkyně o ně nežádala, protože by se o tom dozvěděli její rodiče. Její strýc jim poslal anonymní zprávu z neznámého čísla, že se vdala a odjela do České republiky. Rodičům neřekla, že se vdala, protože zastávají názor, že pokud si nevezme bratrance, zabijí ji. Její dvě sestry a bratr uzavřeli sňatky s příbuznými. V rodině jejího otce se berou příbuzní. Asi před dvěma lety jí rodiče začali říkat, že se má provdat za bratrance, už jí domluvili svatbu, ale odmítla to. Chce žít svůj život podle sebe. Po odmítnutí ji rodiče bili. Svatbu odmítla, řekla jim, aby ji nechali přemýšlet, že jim pak dá odpověď. Bylo to před dvěma lety. Každý den ji nutili se za něj vdát. Nebili ji každý den, jen když její strýc, otec bratrance, o tom mluvil s jejím otcem. Rodiče ji zbili nespočetněkrát. Na otázku, jestli by řešením bylo odstěhování od rodičů, odpověděla, že ne, protože jsou velmi přísní, nemůže se odstěhovat, oni řídí její práci i celý její život. Mohla by potají přijet do Iráku za účelem vyřízení dokladů v jiném městě. Když ji rodiče násilím nutili ke sňatku, na policii nebyla, někdy šla na pár dní bydlet ke strýci. Strýc dohodl s jejím manželem, že se za něj provdá a uteče za ním do České republiky. Policie by jí nepomohla. Požádala o české vízum už v únoru 2023. Náboženský sňatek je v Iráku oficiálně platný a mohla by si vyžádat příslušný doklad, spíše však udělí strýci plnou moc. Jiné problémy v Iráku neměla. Kdyby nyní jela do Iráku, nikdo by jí nepronajal byt, protože je samotná žena. Když žena žije sama, lidé si o ní myslí, že je špatná. Její manžel navíc pracuje v České republice a nechce do Iráku. Po příjezdu do České republiky nepožádala o mezinárodní ochranu, protože měla vízum. Policie by jí ani v případě hrozby zabitím nepomohla, protože takto funguje arabská společnost. Všichni byli proti ní, ani matka jí nepomáhala. Na otázku, proč si nevyřídila v Iráku vízum na sloučení s manželem, odpověděla, že jí manžel poslal pozvánku, kde bylo zaškrtnuté turistické vízum.

10. Žalobkyně během doplňujícího pohovoru uvedla, že se vdala v České republice a nemůže se vrátit domů, protože rodiče s tímto sňatkem nesouhlasili a v případě návratu jí hrozí, že ji zabijí. S manželem se rozhodli pro sňatek asi rok po seznámení, uzavřeli jej podle islámských zvyků v ústní podobě, neexistuje žádné potvrzení. V České republice se poté vzali na úřadě. Potvrzení z Iráku nemá, protože v Iráku neuznali její plnou moc, kterou udělila strýci. Ohledně potvrzení o sňatku se vyjádřil přítomný tlumočnick arabského jazyka, že podle islámských zvyků je možné, že sňatek nebyl zaregistrován a potvrzení se může vydat zpětně či na žádost. Žalobkyně dále uvedla, že jí v únoru 2023 nebylo uděleno vízum, protože nedodala veškeré doklady. Když požádala podruhé v srpnu 2023, už byla úspěšná. Předložila potvrzení od ministerstva školství Kurdistánu, že je učitelka, a vízum jí vydali. Rodiče po ní chtěli, aby se provdala za bratrance, tlačili na ni. Jsou hodně nábožensky založení. Řekli jí, že buď se provdá za bratrance, nebo ať počítá s tím nejhorším, vyhrožovali jí zabitím. Trvalo to skoro rok. Policie v těchto záležitostech nepomáhá. Bydleli na menším městě. Nesmí se stávat, že dívka takto odmítne rodiče, musí je poslouchat. Když se po jejím odjezdu po ní rodiče začali shánět, strýc jim napsal, aby ji už nehledali, protože je v České republice, aby jim to usnadnil. Žalovaný se zeptal, jestli byla žalobkyně svobodná a vdala se až za svého

současného manžela, což žalobkyně potvrdila. Následně ji upozornil, že v českém oddacím listu je její osobní stav „rozvedená“. Žalobkyně odpověděla, že byla ve vlasti zasnoubena s jiným mužem. Rodiče ze začátku s tímto sňatkem souhlasili, pak si to rozmysleli a tlačili na ni, aby zrušila první zasnoubení a vzala si bratrance. Podle iráckých zákonů se zrušení zasnoubení považuje za rozvod, proto na české matrice uvedla, že je rozvedená, a doložila jim o tom doklad, který vydal soud v Iráku. Po příletu do České republiky se plánovala vdát a následně požádat o azyl. Možnost požádat o mezinárodní ochranu jí doporučil nějaký právník až zde v České republice. Neví, jakým jiným způsobem by si mohla legalizovat pobyt. Žila na malém městě nedaleko Erbilu, kde je vysoká škola, na které studovala, a střední škola, na které učila. Neválčí se tam. Jiné problémy v Iráku neměla.

11. Soud vyšel v dané věci mj. z následujících ustanovení právních předpisů:
12. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
13. Podle § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
14. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
15. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
16. Žalobkyně v žalobě rozporuje řadu úvah žalovaného, na jejichž základě dospěl k závěru o její nevěrohodnosti. Soud má za to, že předsudečná nedůvěra k tvrzení žadatelů je pochopitelná pro každého, kdo rozhoduje o azylových žádostech a je si tak vědom velmi nízké úspěšnosti žadatelů. Ostatně pochopitelná je i ochota žadatelů uvádět nepravdivá tvrzení, neboť nepatrná lež, která neublíží jiné konkrétní osobě, není nijak zásadně proti morálce, pokud taková „neškodná“ lež může zcela zvrátit životní úroveň žadatele i jeho rodiny. Postoje obou „stran“ jsou proto přirozené. Žalovaný je však vázán zákony a právními principy. Nevěrohodnost žadatele vede k závěru o nevěrohodnosti jeho tvrzení, nejen azylového příběhu jako takového, ale i tvrzené újmy. Pokud by byla prokázána nevěrohodnost žalobkyně, potom by byla prokázána i nevěrohodnost jejího tvrzení o tom, že ji v případě návratu hrozí újma od rodiny v důsledku uzavření manželství. Je objektivní

skutečností, že žalobkyně je provdána v ČR. V případě nevěrohodnosti by se však jednalo o stav rodině známý, a tudíž ji z toho v zemi původu nehrozí žádné nebezpečí. Soud má za to, že azylové právo nemůže být vykládáno prizmatem 20. století, kdy možnosti dopravy a získání informací byly nesrovnatelné se současným stavem. Kromě humanistických idejí je nutné také zohlednit zájem na ekonomickou a sociální soudržnost společnosti. Na destrukci demokracie se totiž podílí krajní názory obou pólů polarizovaných názorů. Podíl xenofobních postojů na rozvrat společnosti je shodný jako přepjatě humanistický postoj, neboť oba v paradoxní synergii polarizují společnost. Platí obecné pravidlo, že právo (aplikace právních předpisů) nesmí být naivní, neboť tím ztrácí regulativní účel. Zároveň však nesmí být formalistické, tedy i bezdůvodně předsudečné a ve skutečnosti právními principy vyprázdněné. Žalovaný má se zřetelem k okolnostem žádosti přistupovat obezřetně k posuzování důvodů žádosti o mezinárodní ochranu, ale pokud dojde k závěru o nevěrohodnosti, musí tento závěr být opřen o relevantní okolnosti a přesvědčivé úvahy.

17. Nejvyšší správní soud se problematikou věrohodnosti opakovaně zabýval. Podle jeho rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, „[ž]alovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.“ K celkové nevěrohodnosti se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, podle kterého „žalovaný by mohl označit za nevěrohodná jednotlivá tvrzení žadatele či by jej mohl označit za celkově nevěrohodného, to však pouze z důvodu jeho nevěrohodnosti v relevantních aspektech jeho žádosti o mezinárodní ochranu (srov. též stěžovatelem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77). **Celkovou nevěrohodnost žadatele [čl. 4 odst. 5 písm. e) kvalifikační směrnice] proto lze dle citované judikatury dovodit pouze ze souhrnu jednotlivých nevěrohodných tvrzení, která se týkají skutečností podstatných pro posouzení konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu, nikoliv skutečností, které mají význam okrajový.** Pokud je prokázáno, že žadatel v minulosti uváděl zkreslené či nepravdivé informace, které k jeho azylovému příběhu nemají žádný vztah, nelze z nich vůbec usuzovat na jeho celkovou nevěrohodnost“ (podtržení doplněno). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, „Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, www.nssoud.cz).“
18. Soud se bude postupně věnovat všem námitkám týkajícím se nevěrohodnosti. První výhradou měl být rozpor mezi tím, zda žalobkyně učila na základní škole, nebo na střední škole. Soud konstatuje, že žalobkyně během prvního hovoru uvedla, že pracovala jako učitelka anglického jazyka na základní škole, podle druhého pohovoru učila na střední škole. Žalovaný na tento rozpor upozornil na str. 6 napadeného rozhodnutí, ale žádný konkrétní závěr z tohoto poznatku nevyvodil. Žalobkyně v žalobě vysvětlila, že v Iráku se za základní školu považují první až šestá třída, střední škola představují sedmá až devátá třída a v jejím případě se jednalo o jedinou školu. Soud toto vysvětlení akceptuje, ostatně i v České republice existují školy, které se nazývají „základní škola a střední škola“, proto v tomto

tvrzení neshledává rozpor. Tato skutečnost ostatně ani není relevantní pro posouzení věrohodnosti žalobkyně.

19. Druhým rozporem podle napadeného rozhodnutí měly být rozdílné adresy žalobkyně a jejího manžela a tvrzená účelovost manželství v ČR. Podle prvního pohovoru se svým manželem seznámila v bytě svého strýce z matčiny strany, když přijel do Iráku na dovolenou. Nepamatuje si přesné datum, asi před rokem (pozn. soudu – listopad 2022). Dále spolu komunikovali přes sociální sítě. Strýc dohodl s manželem žalobkyně, že se vezmou a žalobkyně za ním uteče do České republiky. V květnu 2023 se v Iráku setkali znovu a rozhodli se uzavřít náboženský sňatek ve strýcově bytě. Nyní žije v České republice s manželem, který zde pracuje. Při druhém pohovoru žalovaný konstatoval, že v rámci prvního pohovoru žalobkyně uvedla, že se s manželem seznámili asi před rokem, tj. v listopadu 2022, ale nepoložil žádnou otázku. Žalobkyně odpověděla, že si to už přesně nepamatuje. Dále uvedla, že se rozhodli pro sňatek asi rok po seznámení. Ohledně rozdílných adres sdělila, že ze začátku bydleli v X ulici, nyní pobývá v ulici X a nikoho jiného, než svého manžela zde nemá. V případě návratu by byl její život v ohrožení a také je těhotná, takže neví, co by bylo s dítětem. Chce zde žít se svým manželem. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že samotný sňatek (uzavřený ve všední den ve 160 km vzdálené obci od místa pobytu novomanželů, s odkazem na málo termínů v Praze a dlouhé prodlevy zjevně konaný narychlo) s mužem, se kterým se žalobkyně dle svých slov viděla dvakrát ve vlasti, než za ním přiletěla do ČR, lze jednoznačně chápat jako účelově využitý nástroj k zajištění pobytového oprávnění. Žalobkyně podle názoru žalovaného pouze obchází existující právní úpravu pro pobyt cizinců. Soud je však nucen připomenout žalovanému, že vedl řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nikoli řízení podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Soud se ztotožňuje se žalovaným, že právě z důvodu azylového příběhu vyvěrajícího z vynuceného sňatku pramení možná nevěrohodnost žalobkyně z uzavření sňatku v ČR. Žalovaným uvedené rozpory jsou však nepřesvědčivé. Není zřejmé, proč by mělo být relevantní, že žalobkyně uzavřela sňatek v místě vzdáleném od bydliště 160 km. Taktéž bez dalšího se soudu nejví nepravděpodobná varianta, že žalobkyni vybral manžela strýc, jestliže žalobkyně pochází ze státu, kde sňatky zřejmě pravidelně domlouvá rodina. Strýc, který jí pomáhal, jí mohl sjednat sňatek se svým známým, který žije v České republice a jezdil do Iráku na návštěvy. Pro žalobkyni tato varianta mohla představovat možnost úniku před rodinou a sňatkem s bratrancem, který odmítala. Z tvrzení ohledně odlišných míst pobytu v ČR vyplývá, že manželé nějakou dobu žili odděleně, ale opět se nejedná o skutečnost vedoucí bez dalšího k pochybnostem o nevěrohodnosti žalobkyně.
20. Žalobkyně se ohrazuje proti rozporu v důvodech, proč jí bylo vydáno krátkodobé vízum až podruhé. Tuto žádost nevyřizovala a nezná její konkrétní detaily, protože ji podával její manžel. Soud konstatuje, že v prvním pohovoru uvedla, že o české vízum poprvé požádala v únoru 2023. Na otázku, proč si v Iráku nevyřídila vízum přímo na sloučení s manželem, odpověděla, že jí manžel poslal pozvánku, ve které bylo zaškrtnuté turistické vízum. Během doplňujícího pohovoru se žalovaný zeptal, proč jí v únoru 2023 nebylo vízum uděleno. Žalobkyně odpověděla, že jim bylo řečeno, že nedodali veškeré nutné doklady. Když žádala podruhé v srpnu 2023, tak už souhlasili. Doložila potvrzení od ministerstva školství Kurdistanu, že je učitelka, a pak jej vydali. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že není zřejmé, proč by právě takový doklad opodstatňoval vydání víza, které sama označila za turistické. Informace CIS uvádí důvodné pochybnosti. Následně vízum na pozvání již získala, s platností 3. 9. – 16. 11. 2023. Soud však žádné rozpory v jejích výpovědích

neshledává a nerozumí tomu, proč žalovaný přičítá žalobkyni k tíži, že po první neúspěšné žádosti společně s tou druhou předložila potvrzení o svém zaměstnání, ačkoli jej podle jeho názoru nepotřebovala. V tomto ohledu se v pohovorech se žalobkyní neobjevují žádné rozpory a vše je popsáno jednoznačně. Žalovaný ani neuvádí, jaké důvodné pochybnosti mají podle něj plynout z Informace CIS. Nad rámec soud podotýká, že je logické, že si žalobkyně rovnou nevyřídila vízum na sloučení s manželem, protože se obávala toho, že pokud si v Iráku požádá o vydání potvrzení o náboženském sňatku uskutečněném v květnu 2023, který by pro příslušné vízum potřebovala, dozvěděla by se o tom její rodina.

21. Žalobkyně neshledává rozpor ani ve svém tvrzení požádat o mezinárodní ochranu. Žalovaný se jí ve dvou otázkách zeptal na tutéž věc. Došlo k nedorozumění a není zřejmé, proč by v tomto ohledu žalobkyně lhala. Nejednalo se o porovnání odpovědí prvního pohovoru a doplňujícího pohovoru. Žalobkyně se o možnosti požádat o azyl dozvěděla až po konzultaci s právníkem. Měla na mysli obecně možnost požádat o pobyt a „azyl“ nebyl myšlen ve smyslu zákona o azylu. Není expertkou v oblasti vízového procesu, aby mohla znát rozdíly mezi pojmy azyl, mezinárodní ochrana a vízum. Soud konstatuje, že v rámci doplňujícího pohovoru žalovaný položil otázku, zda měla žalobkyně nějaký plán, protože přiletěla do České republiky s cílem sloučení rodiny s manželem a pobyt na vízum je časově omezená záležitost. Žalobkyně odpověděla, že počítala s tím, že se zde vdá, a pak požádá o azyl. Žalovaný s následně zeptal, kdy, jak a od koho se dozvěděla o možnosti žádat v České republice o mezinárodní ochranu, na což žalobkyně reagovala, že jí to doporučil nějaký právník tady v České republice. Neví, jak se jmenoval, ale řekl jí, že je lepší požádat o azyl. Žalovaný se zeptal, zda tedy žalobkyně opustila Irák, aniž by věděla o možnosti žádat v České republice o mezinárodní ochranu, což žalobkyně potvrdila. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobkyně mu nejprve sdělila, že se plánovala v České republice vdát, a potom požádat o azyl, následně však prohlásila, že při opuštění Iráku o institutu mezinárodní ochrany vůbec nevěděla. Zjevně se spoléhala na to, že zde uzavřený sňatek jí sám o sobě zajistí pobytové oprávnění. Sňatek lze proto chápat jako účelově využitý nástroj k získání pobytového oprávnění. Žalovaný se z tohoto důvodu domnívá, že žalobkyně obchází existující právní úpravu pro pobyt cizinců a účelově využívá institutu mezinárodní ochrany. Soud v první řadě konstatuje, z uvedené části doplňujícího pohovoru pouze plyne obecně známý fakt, že laici neumí správně používat právní pojmy, z toho však nelze vyvozovat závěr o nevěrohodnosti. Dle soudu žalobkyně odcestovala z Iráku, aby se vdala a zlegalizovala si pobyt, a poté jí právník poradil, že existuje možnost požádat o azyl. I kdyby žalobkyně nový sňatek použila nejen jako prostředek úniku od rodiny, ale i jako prostředek k pobytu a případně k udělení mezinárodní ochrany, nelze pominout, že podstatou azylového příběhu je pronásledování rodinou v důsledku vynucení manželství s příbuzným. Žalovaný zaměňuje následek a příčinu, jestliže manžel žalobkyně není osobou požívající azyl či doplňkovou ochranu, není těžce nemocný a žalobkyně by svou žádost podávala z humanitárních důvodů a ani v tomto řízení nelze aplikovat § 14 odst. 2 písm. d) zákona o azylu a poukazovat na právo na soukromý a rodinný život. Žádná z těchto eventualit se v tomto případě nevyskytuje, proto je vyloučeno, aby žalobkyně uzavřela sňatek za účelem získání mezinárodní ochrany, neprokáže-li žalovaný ohledně manželství žalobkyně jinak.
22. Dále žalobkyně nepovažuje za rozpor, že v doplňujícím pohovoru výslovně nezmínila bití ze strany rodičů, protože její odpověď je shodná, pouze není zaznamenáno to, že ji bili. Soud uvádí, že během prvního pohovoru uvedla, že asi před dvěma lety jí rodiče začali říkat, aby se provdala za bratrance. Domluvili svatbu, vše měli nachystané, ale žalobkyně odmítla. Rodiče ji bili. Každý den ji nutili se za něj vdát. Nebili ji každý den, jen když její strýc,

bratrancův otec, otevřel toto téma s jejím otcem. Rodiče ji zbili nespočetněkrát, jsou velmi přísní. V rámci druhého pohovoru uvedla, že rodiče po ní chtěli, aby se provdala za bratrance, tlačili na ni a ona nesouhlasila. Jsou hodně nábožensky založeni a řekli jí, že buď se provdá za bratrance, nebo ať počítá s nejhorším, vyhrožovali jí zabitím. Trvalo to skoro rok. Žalovaný nepoložil žádné doplňující otázky. V napadeném rozhodnutí poukázal, že problémy trvaly asi dva roky a byla bita, zatímco ve druhém pohovoru uvedla jeden rok a o bití se nezmínila. Soud konstatuje, že žalobkyně během správního řízení byla konzistentní, v pohovorech si v zásadě neprotiřečí a její tvrzení se doplňují. Je zřejmé, že se ji rodiče pokusili provdat za bratrance, v opačném případě jí vyhrožovali smrtí a žalobkyně utekla za svým současným manželem. Je pravdou, že ve druhém pohovoru se o bití nezmínila a není jasné, jestli nátlak rodiny trval rok či dva, žalovaný se však mohl na nesrovnalosti zeptat při doplňujícím pohovoru. Je zároveň nutné vzít v potaz, že se žalovaný v doplňujícím pohovoru, uskutečněném osm měsíců po prvním pohovoru a trvajícím 69 minut, položil žalobkyni jedinou otázku na potíže s jejími rodiči a dále se o toto téma nezajímal, proto byl prostor značně omezený.

23. Žalobkyně dále nesouhlasí s tím, že žalovaný odmítl přijmout její vysvětlení týkající se jejího osobního stavu „rozvedená“. Soud konstatuje, že během správního řízení žalobkyně předložila kopii oddacího listu ze dne X vydaného Městským úřadem X, kde je uveden její osobní stav „rozvedená“. Žalobce se na tuto okolnost dotázal během doplňujícího pohovoru. Žalobkyně odpověděla, že byla ve vlasti zasnoubena s jiným mužem než s bratrancem. Rodiče naléhali, aby zrušila první zasnoubení a vdala se za bratrance. Zpočátku souhlasili se sňatkem s prvním mužem, než si to rozmysleli. Podle iráckých zákonů se zrušení zasnoubení považuje za rozvod, proto na české matrice řekla, že je rozvedená. Od soudu v Iráku dostala doklad, že je rozvedená kvůli zrušení zasnoubení. Toto potvrzení předložila české matrice. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tuto okolnost označil za zásadní a uvedl, že žalobkyně mimoděk zmínila, že v Iráku již byla zasnoubena s jiným mužem než s bratrancem, za kterého ji nutili provdat rodiče. Žalovaný vyjádřil svůj údiv, že se o této skutečnosti během prvního pohovoru nezmínila, protože svou žádost zdůvodnila nucenými sňatky a nábožensky konzervativními rodiči. Uvedla, že zrušení zasnoubení se v jejich kultuře rovná rozvodu a od soudu v Iráku získala potvrzení, které předložila českému matričnímu úřadu. Žalovaný toto odůvodnění označil za nepravděpodobné a zvláštní především s ohledem na skutečnost, že sama ke svému náboženskému sňatku a jeho potvrzení uvedla, že žádný doklad neexistuje, protože u nich je vše ústní. V prvním pohovoru přislíbila doložit irácký oddací list a během druhého pohovoru uvedla, že ve vlasti neakceptovali její plnou moc pro strýce, aniž by to podrobněji vysvětlila. Pokud navíc tamní kultura staví zrušení zasnoubení na roveň rozvodu, je s podivem, že by s takovýmto aktem souhlasili nábožensky tak silně orientovaní rodiče. Není zřejmé, proč dotyčná akcentuje svůj nesouhlas s nuceným sňatkem, aniž se v prvním pohovoru zmínila o předchozí domluvené svatbě, proti níž se zjevně nijak nevymezila, zároveň si ale poté vzala muže, kterého sotva znala. Nejprve na přímý dotaz uvedla, že byla svobodná a až při konfrontaci s oddacím listem podala takové vysvětlení. Soud považuje tyto úvahy žalovaného za nepřesvědčivé, bez opory v obsahu pohovoru se žalobkyní.
24. Soud v první řadě upřesňuje, že žalovaný nepoložil jednoduchý přímý dotaz, zda žalobkyně byla svobodná, na který odpověděla ano. Otázka zněla: „Chápu správně, že když jste rodičům odpírala sňatek, byla jste svobodná a vdala jste se až za svého současného muže?“ Žalobkyně odpověděla: „Ano, je to tak.“ Otázka byla nevhodně formulována, protože obsahovala dvě podotázky. Soud rovněž tuto formulaci považuje za kapciózní, protože

žalovaný měl očividně předem připravenou následující otázku týkající se jejího osobního stavu. Vzhledem k přesnosti a detailům následující otázky je vyloučeno, že by se jednalo o spontánní reakci na odpověď žalobkyně. Žalovaný se zjevně plánoval žalobkyně zeptat na její osobní stav, a místo toho, aby přímo požádal o vysvětlení tohoto údaje z oddacího listu, položil jí nevhodně formulovanou otázku, proto soud chápe, že žalobkyně odpověděla nepřesně.

25. Dále žalovaný upozornil, že se žalobkyně nezmínila o zasnubách s prvním mužem. Soud však připomíná, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu, protože ji rodina nutila do sňatku s bratrancem pod pohrůzkami smrti. Soud nepovažuje za nepřijatelné, že se žalobkyně při prvním pohovoru nezmínila o dřívějších zasnubách s jiným mužem. Tyto zasnuby byly zrušeny, vztah s oním mužem zřejmě nepokračuje a žalobkyně kvůli němu nepociťuje žádné obavy. Ostatně žádný žadatel o mezinárodní ochranu nepopisuje žalovanému veškeré detaily ze svého osobního života, které ho již v současnosti neovlivňují. Žalovaný si neobstaral podklady týkající se rodinného práva v Iráku, proto je překvapivé, že žalovaný učinil závěr, že je nepravděpodobné, že se v Iráku zrušené zasnuby rovnají rozvodu, zároveň však nelogicky tuto premisu přijal pro svou úvahu, že nábožensky založení rodiče s něčím takovým nemohli souhlasit, a proto měla být žalobkyně nevěrohodná. Městský úřad v X musel údaj o osobním stavu zanést do oddacího listu na základě nějakého podkladu a soud zcela souhlasí s argumentem žalobkyně uvedeným v žalobě, že pokud žalovaný nevěřil, že existuje doklad iráckého soudu o zrušení zasnoubení, mohl si jej od žalobkyně jednoduše vyžádat. Vzhledem ke skutečnosti, že tak neučinil, se jeví velmi předčasným jeho závěr, že je její tvrzení o zrušených zasnubách nepravděpodobné a zvláštní.
26. Soud nepovažuje za rozporné, že existuje doklad o zrušení zasnub žalobkyně, ale nikoli již o jejím náboženském sňatku. Vzhledem k tomu, že do správního spisu není zařazena zpráva, která by tuto problematiku osvětlovala, je nutné přistoupit k logické úvaze. Žalobkyně byla zasnoubena s prvním mužem, na pokyn rodičů bylo toto zasnoubení zrušeno, protože si přáli, aby se provdala za bratrance. První zasnoubení tedy skončilo s cílem uzavřít sňatek s jiným mužem, proto se zdá být logické, že si žalobkyně či její rodiče vyžádali oficiální potvrzení, aby měli písemný doklad, že první zasnoubení bylo skutečně ukončeno a žalobkyně se tedy smí vdát. Ostatně i v České republice rozvedený snoubenec musí před svou další svatbou doložit, že bylo předchozí manželství ukončeno. Ohledně absence potvrzení o náboženském sňatku žalobkyně a jejího manžela je možné nalézt odpověď v doplňujícím pohovoru, ve kterém je uvedeno vysvětlení tlumočníka, že dle islámských zvyků je možné, že sňatek nebyl zaregistrován a potvrzení se může vydat zpětně či na žádost. Žalobkyně tento doklad nepotřebovala, proto o něj nežádala, ostatně v prvním pohovoru výslovně uvedla, že pokud by tak učinila, její rodiče by to hned zjistili, protože v její vesnici zná každý každého. Soud proto nepovažuje za rozpor, že existuje doklad o zrušení zasnub a zároveň alespoň prozatím neexistuje irácký oddací list.
27. Žalobkyně v prvním pohovoru přislíbila, že strýci udělí plnou moc, aby mohl jejím jménem požádat o její irácký oddací list, a během druhého pohovoru uvedla, že ve vlasti její plnou moc neakceptovali. Soud má za to, že žalovaný měl žalobkyni nebo matriční úřad vyzvat k předložení listiny, na základě které matrika uvedla stav žalobkyně - rozvedená. Pokud tak žalovaný neučinil, jsou jeho závěry předčasné. Což souvisí i s absencí podkladů o rodinném právu v Iráku.

28. O důvodech, proč rodiče žalobkyně usilovali o zrušení jejího zasnoubení s prvním mužem lze jen spekulovat, jisté vodítko nabízí první pohovor, ve kterém žalobkyně uvedla, že její dvě sestry i bratr si vzali příbuzné osoby, u nich se berou jen příbuzní, rodina jejího otce je taková. Vzhledem k tomuto tvrzení a nedostatku jiných podkladů, které by například osvětlily, zda je zrušení zasnoubení skutečně v rozporu s islámskou vírou, lze přistoupit k závěru, že rodiče chtěli, aby byla dodržena rodinná tradice sňatků mezi příbuznými. Soud nepovažuje za nevěrohodné, že žalobkyně nic nenamítala proti předchozí domluvené svatbě a vyjádřila svůj nesouhlas až s druhým plánovaným sňatkem. V prvním pohovoru uvedla, že je proti sňatku s příbuzným. První muž patrně příbuzným nebyl, proto se žalobkyně ohradila až proti druhému snoubenci, svému bratranci. Soud se již výše vyjádřil k žalobkyninu sňatku s mužem, kterého sotva znala. Z těchto důvodů uzavírá, že argumentace žalovaného týkající se osobního stavu žalobkyně je zcela lichá, zkreslená a nelogická.
29. Soud však v této souvislosti také musí poukázat na rozpor žaloby se správním spisem. Žalobkyně v žalobě uvedla, že „nevidí důvod, proč by tato okolnost byla pro účely podané žádosti něčím podstatná, že v minulosti bylo uzavřeno manželství, pakliže na to nebyla výslovně dotázána“. Z takové formulace plyne, že žalobkyně je nyní vdaná podruhé, nikoli poprvé, což je v rozporu se informacemi, které poskytla během správního řízení. Soud dané vnímá jako formulační nedůslednost žaloby, nikoli jako důkaz nevěrohodnosti tvrzení o osobním stavu žalobkyně.
30. Dalším údajným rozporem podle napadeného rozhodnutí měla být skutečnost, že žalobkynin strýc oznámil jejím rodičům, že odjela do České republiky. Žalobkyně během prvního pohovoru sdělila, že strýc poslal anonymní zprávu z neznámého čísla jejím rodičům, že se vdala a odjela do České republiky. Během doplňujícího pohovoru byla na tuto okolnost opět dotazována a uvedla, že strýc není tak nábožensky založený a pomáhal jí. Rodiče ji hledali, a aby jim zmírnil jejich stav, napsal jim, ať ji už nehledají, že je v České republice. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že působí nepochopitelně jednání strýce, který jí měl pomáhat, u kterého hledala útočiště a jež se také podílel na utajené svatbě a jejím odchodu do České republiky. Když žalobkyně opustila vlast, udal ji jejím rodičům, přesto s ním zůstává v kontaktu. Soud konstatuje, že tato úvaha žalovaného je nepřímá. Strýc žalobkyni pomohl z problematické situace a je lidsky pochopitelné, že když žalobkyně zmizela a rodina ji postrádala, tak jim poskytl určitou útěchu. Mohl uvést jinou zemi pobytu, ale budiž. Daná okolnost tak dle soudu nezakládá nevěrohodnost žalobkyně.
31. Žalobkyně dále namítá, že se její případ odlišuje od věci, ve které rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 33 Az 50/2020-36. Krajský soud v Brně se ztotožnil s žalovaným, že žalobkyně v daném případě byla nevěrohodná, a uvedl: „*Aniž by považoval za nutné celkovou argumentaci žalovaného podrobně rekapitulovat, poukáže alespoň na zásadní rozpory, které se ve výpovědích žalobkyně vyskytly. Nejprve žalobkyně při pohovoru dne 12. 4. 2018 tvrdila, že s manželem před jeho odjezdem nežila, přičemž střídavě pobývala u svých rodičů a jeho bratra. Následně nicméně vypověděla, že s manželem u jeho bratra pobývali společně. Kromě toho žalobkyně v první výpovědi tvrdila, že po odchodu od manžela byla na ulici kontrolována policisty, kteří ji odvedli na služebnu a dále dopravili do azylového zařízení. Později svoji výpověď zásadním způsobem modifikovala, když uvedla, že po odchodu od manžela potkala na ulici kurdskou rodinu, která ji poskytla pomoc. Žalobkyně měla pak přijít na policii sama, a to přímo za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobkyně dále během druhé výpovědi při pohovoru dne 8. 6. 2020 velmi podrobně popsala okolnosti uzavření sňatku, příjezdu do*

Německa a odchodu od manžela. Pokud krajský soud odhlédne od toho, že spíše první výpověď by měla být z podstaty věci podrobnější a přesnější, a to při zohlednění časového odstupu, nelze opomenout ani rozpory ve výpovědích žalobkyně stran chování jejího manžela. Zatímco během první výpovědi žalobkyně tvrdila, že její manžel ji chce vylákat do Kurdistanu kvůli rozvodu, posléze vypověděla, že rozvod proběhl na její vlastní žádost bez nutnosti osobní přítomnosti v zahraničí, přičemž její manžel s ní rozvod předtím neřešil. Podobné rozpory lze spatřovat také v tom, s kým byla žalobkyně vlastně v kontaktu a ze strany koho ji mělo být vyhrožováno, popř. fyzicky ublíženo (druhá výpověď hovoří o informacích „z doslechu“ od sestry žalobkyně).“ Oba případy se však významně liší, protože žalobkyně v případě projednávaném Krajským soudem v Brně si očividně mnohokrát protřečila ohledně rozvodu se svým manželem, dále s kým žila, co se stalo po odchodu od manžela, zda ji manžel chtěl, či nechtěl vylákat do Kurdistanu, s jakými osobami byla v kontaktu a kdo jí měl vyhrožovat. Ačkoli je citovaný rozsudek co do posuzování věrohodnosti poměrně stručný, je zřejmé, proč Krajský soud v Brně dospěl k takovému závěru. Shodou okolností Krajský soud v Brně v citovaném rozsudku také uvedl: „Pokud by měl tedy krajský soud hodnotit výlučně postup žalovaného stran zjišťování skutkového stavu věci, pak je nutné konstatovat, že bylo za účelem vydání napadeného rozhodnutí sice opatřeno velké množství informací o zemi původu, ale jen jedna z nich se částečně věnuje otázce postavení žen v irácké společnosti. Konkrétně se jedná o Informaci Freedom House ze dne 9. 6. 2020 – Irák – Svoboda ve světě 2020, ve které je výslovně poukazováno na skutečnost, že nucené sňatky v raném věku jsou běžným jevem, a to zejména v případě chudších skupin obyvatel. Stejně tak dochází zřídka k trestnímu postihu domácího násilí na ženách, popř. zabití spáchaných kvůli tzv. porušení cti. Je tedy zřejmé, že na základě uvedených podkladů nelze dospět k závěru, že žalobkyně by za popisované situace mohla očekávat poskytnutí ochrany ze strany policejních orgánů, byť mají být původcem jejího pronásledování soukromé (příbuzné) osoby.“ Jak již bylo řečeno výše, Krajský soud v Brně ve své věci rušil napadené rozhodnutí kvůli účelovosti a nevěrohodnosti výpovědí. Žalovaný v případě, který nyní rozhoduje zdejší soud, zařadil do správního spisu šest zpráv o zemi původu, ale ani jednou z nich není zmíněná Informace Freedom House, ačkoli ji měl zjevně k dispozici z dřívější úřední činnosti. Soud se ke zprávám o zemi původu dále vyjádří níže, nyní však shrnuje, že případ žalobkyně je odlišný od případu, ve kterém rozhodoval Krajský soud v Brně, proto není možné postupovat stejným způsobem.

32. Podle žalobkyně nebylo účinně popřeno její tvrzení o tom, že byla ve vlasti nucena ke sňatku s bratrancem, a pokud by tak neučinila, hrozilo jí zabití a nebylo možné nalézt žádnou ochranu. Pokud měl žalovaný za to, že nějaké rozpory byly natolik zásadního charakteru, měl od ní požadovat vysvětlení a umožnit jí takové rozpory odstranit. Soud má za to, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud žalobkyni v rámci pohovoru neumožnil vysvětlit případné rozpory (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55). V následném soudním přezkumu žalovaný nutí soud k tvorbě nových lidských příběhů, aniž by dané případně mohla tvrdit žalobkyně. Tímto se žalovaný vzdává možnosti okamžité reakce na případně tvrzenou nevěrohodnost.
33. Žalobkyně nesouhlasí s argumentací žalovaného, že požádala o mezinárodní ochranu pozdě. Soud s její námitkou souhlasí. Žalobkyně přicestovala do České republiky dne 14. 9. 2023 a požádala o mezinárodní ochranu dne 12. 11. 2023. Soud nepovažuje tuto časovou prodlevu za nikterak zásadní, žalobkyně zde pobývala legálně a není osobou znalou práva, aby ihned věděla o všech svých možnostech, ostatně se s manželem obrátili na advokáta, než podala žádost o mezinárodní ochranu. Časový úsek mezi vstupem na území České republiky a

podáním žádosti o mezinárodní ochranu není natolik významný, aby byl relevantní z hlediska zákona o azylu.

34. Dále žalobkyně namítá, že se žádná ze zpráv o zemi původu nevěnuje důvodům, pro které podala žádost o mezinárodní ochranu, tedy obavám kvůli nucenému sňatku s bratrancem, zabití ze strany rodiny a nemožnosti obrátit se na státní orgány. K tomu soud uvádí, že žalovaný napadené rozhodnutí založil na úvahách o nevěrohodnosti žalobkyně, proto se již věcně jejími obavami zabývat nemusel.
35. Žádný ze shromážděných podkladů se této problematice nevěnuje, ačkoli jak již bylo uvedeno výše, žalovaný v minulosti disponoval Informací Freedom House ze dne 9. 6. 2020 – Irák – Svoboda ve světě 2020, která se tohoto tématu částečně týká. Žalovaný si v následujícím řízení buď může obstarat tuto zprávu v nejaktuálnější verzi, případně podklad od jiného zdroje, je však nutné dostatečně zjistit skutkový stav. *„Rozhodnutí správního orgánu o tom, že se žadatel neuděluje mezinárodní ochrana dle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nemůže obstát, pokud správní orgán rezignuje na své základní povinnosti v řízení ve věci mezinárodní ochrany, tedy neprovede řádně pohovor s žadatelem tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu, neobstará si relevantní informace o zemi původu, které by byly specificky zaměřeny na azylový příběh žadatele a z něj vyplývající rozhodné skutkové otázky, a ani informace, které si obstará, řádně a objektivně nezhodnotí a s rozhodnými skutečnostmi k posouzení, zda žadatel naplňuje definici uprchlíka dle § 12 písm. b) zákona o azylu, či má nárok na udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, se řádně nevypořádá“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36).
36. Žalobkyně dále v žalobě obsáhle popisuje své obavy z možného pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, praxi nucených sňatků včetně relevantní judikatury. Vzhledem k tomu, že předmětem soudního přezkumu bylo pouze posouzení, zda ob stojí závěr žalovaného o nevěrohodnosti žalobkyně, soud v důsledku zrušení napadeného rozhodnutí se věcné důvody žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu nezabýval. Pokud žalovaný neprokáže nevěrohodnost žalobkyně v novém řízení, bude povinen doplnit zprávy o zemi původu a věcně posoudil obavy žalobkyně.
37. Žalobkyně také namítá, že podklady ve správním spisu jsou v rozporu s procedurální směrnici, protože jsou výsledkem činnosti např. MZV. Nebyly získávány z různých zdrojů a informace z nich mohou být účelově vyňaty a použity v neprospěch cizinců. Soud konstatuje, že součástí správního spisu je jedna zpráva Polského cizineckého úřadu, tři informace MZV ČR, rozhodnutí Vrchního soudu Velké Británie (UKUT) vyhlášené dne 16. 3. 2022 a informace EPIC (Peace in Iraq Center) z července 2024. Žalovaný proto neshromáždil pouze informace zpracované MZV, nýbrž do spisu zařadil i podklady vytvořené jinými orgány, a to i zahraničními. Tři informace MZV týkající se situace žen vracejících se do Iráku bez mužského doprovodu, situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do regionu iráckého Kurdistanu byly vypracované na základě informací poskytnutých Zastupitelským úřadem v Bagdádu, v případě Informace o návratu do Kurdistanu se jednalo o Zastupitelský úřad v Bagdádu a Generální konzulát v Erbilu. Žalovanému byly tyto podklady dodány pracovníky Odboru lidských práv a transformační politiky MZV ČR a v obsahu těchto podkladů soud nenalézá indicie o absenci nestrannosti zpracovatelů podkladů. Je uveden zdroj informací, proto Městský soud v Praze nepochybuje o věrohodnosti těchto podkladů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7.

2024, č. j. 5 Azs 312/2023-42, bod 36). Žalobkyně zároveň nespecifikovala, že by s jakýmkoli z údajů uvedených ve zprávách opatřených MZV nesouhlasila či by jej považovala za nepřesný nebo zavádějící. Soud proto uzavírá, že žalovaný si opatřil podklady od více zdrojů, Nejvyšší správní soud zprávy od MZV běžně akceptuje a zároveň žalovaný bude v následujícím řízení ještě doplňovat spisový materiál, aby byl schopen posoudit obavy žalobkyně z pronásledování či vážné újmy.

38. Soud proto z důvodů shora uvedených rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil, protože skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy a vyžaduje zásadní doplnění. V dalším řízení žalovaný učiní úkony, které prokáží jeho závěr o nevěrohodnosti žalobkyně (opakovaný výslech žalobkyně, manžela žalobkyně jako svědka, místní šetření z místa pobytu, podklady pro matriku ke stavu rozvedená, informace o právní úpravě rodinného práva v Iráku). Pokud nebude prokázána nevěrohodnost žalobkyně, posoudí její žádost věcně na základě aktuálních a relevantních zpráv o zemi původu, které se budou týkat problematiky nucených sňatků, zabití spáchaných kvůli tzv. porušení cti a možné pomoci ze strany státních orgánů. Následně posoudí, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do Iráku pronásledování či vážná újma.
39. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobkyně sice měla ve věci úspěch, avšak žádné náklady řízení jí nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. 8. 2025

Mgr. Kamil Tojner, v. r.

soudce